

Anlægning og etablering

Bassiner op til 5.000 l.

Et bassin på under 500 liter må betegnes som uegnet til permanent opholdssted for fisk. Men selv helt små bassiner kan sagtens indrettes således, at de bliver en lille skøn oase med masser af liv. Skal du til at anlægge dit første bassin, skal du først gøre op med dig selv om du tror at denne hobby vil blive noget som du kan komme til at bruge mange timer på, eller om du kun er interesseret i at lave et anlæg der blot skal give lidt liv og som ikke skal være noget som du skal bruge tid på hver uge.

Når denne beslutning er truffet, skal du beslutte dig for om du skal have koi og/eller stør i bassinet, eller om du vil nøjes med guldfisk og andre mindre fisk.

Når alle disse beslutninger er truffet og du er nået til at du ikke mener at det vil blive en decideret hobby for dig og du vil holde dig til guldfisk, så er et bassin på op til 5000 liter et passende valg og et sådan bassin kan etableres for et beløb der når du er færdig vil have kostet 2-4 kroner pr. liter vand uden fisk, som en god tommelfingerregel, det kan sagtens blive både billigere og dyre men et gennemsnit vil ligge indenfor dette prislag.

Bassiner op til 15.000 l.

De mellemstor bassiner gør det muligt for dig at holde alle typer af de almindelige fisk, der udbydes til vores havedamme. Hvis jeg skulle anbefale nybegyndere en god størrelse, ville det blive indenfor denne gruppe som jeg ville anbefale.

Et bassin i denne størrelse gør det muligt, at starte op med et bassin som har en størrelse der gør at bassinet er stabilt, både hvad angår temperaturudsving og vandværdier. Der skal ikke herske nogen tvivl om at langt de fleste havedamsejer har et bassin i denne størrelse.

Er du sikker på, at du vil investere tid i havedamshobbyen, så vil du spare penge ved at begynde med et bassin fra denne gruppe, i stedet for først at starte med et mindre bassin, og så først derefter anlægge et bassin der passer til dine krav og behov.

Et andet argument som bruges meget er plads, men husk at hvis dit bassin er to meter dybt to meter bredt og tre meter langt så er det på 12.000 liter. Så det er vel ikke det, der skal begrænse dig. En gennemsnitlig etableringspris vil for denne størrelse bassin ligge på mellem 2-6 kroner pr. liter vand uden fisk.

Bassiner op til 30.000 l.

De store bassiner på op til 30.000 liter er pladskrævende og kan ikke anbefales til en nybegynder, da anlægsomkostningerne er for store, men der er ingen tvivl om at store bassiner er mere stabile og der sker derfor ikke så store udsving i vandkvaliteten.

Er du fra starten sikker på at det er havedamshobbyen du vil bruge din fritid på, så skal du helt sikkert vælge et bassin der ikke om et år eller to sætter begrænsningen, men du skal passe på, at du ikke lader dig rive

med af en stemning og en ide om at det er det du vil, som så strander med et projekt som er vokset dig over hovedet.

Til de store bassiner skal der naturligvis bruges meget tid til anlægningen, for at slutresultatet bliver det som du ønsker, da arealet der skal anlægges er så stort som det er, derfor er en stram planlægning nødvendig, for at projektet ikke løber skævt.

Et bassin af denne størrelse bør altid anlægges med bunddræn, om du så vil lave en sugebrønd og lade dit filter være pumpefødt eller du vil have et bunddrænsfødt filter må være en smagssag, men for at lette arbejdet kan der ikke herske tvivl om, at denne størrelse bassiner har bunddræn. En gennemsnitlig etableringspris vil for denne størrelse bassin ligge på mellem 1-6 kroner pr. liter vand uden fisk.

Bassiner over 30.000 l.

De allerstørste bassiner som der laves kan efter min personlige smag også blive for store, hvilket vil besværliggøre for eksempel indfangningen af fisk.

Derfor vil jeg sige at maksimumbredden på en dam ikke bør overstige 6 meter, for at bassinet skal se naturligt ud bør længden ikke overstige 12-15 meter, men du kan sagtens have en dybde på 3 meter, hvilket vil give et liter indhold på 270.000 liter i et rektangulært bassin.

Men jeg vil sige, at det er bedre at have tre bassiner på 90.000 liter end et på 270.000 liter, fordi det er svært at overskue bassinet og at have en nær kontakt med fiskene. De der anlægges denne størrelse bassiner behøves ikke den store rådgivning i forbindelse med anlægningen, da de næsten alle har mindst et bassin bag sig.

Men alligevel skal der nogle gange lige huskes på vigtigheden i planlægning af et projekt af et sådan omfang er strengt nødvendigt, ikke bare på det praktiske men helt klart også på det økonomiske.

Skitser og forklaringer vedrørende bassinets form

På næste side kan du se en grafisk forklaring på hvilken en type bassinform du bør vælge, for at slippe for at du laver for mange problemer for dig selv og øger udgifterne på grund af at du skal installere langt flere bunddræn/pumper for at forhindre slamophobninger, ligesom kraftigere pumper og flere udløb og måske også flere overfladeskimmere kan blive nødvendigt.

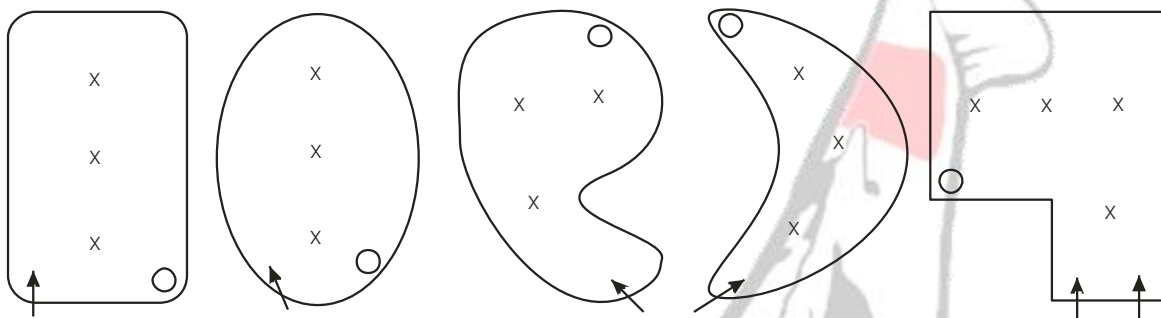
Selv om du har valgt en regulær form, så kan det blive nødvendigt at have flere udløb, for at forhindre slamophobninger, dette problem løses dog hurtigt med et Y-stykke og en hane, så du kan regulere flowet efter behov, men det kan betyde at du skal investere i en kraftigere pumpe, så tænk på alle disse faktorer under anlægningen, så du ikke får uventede problemer og ekstra omkostninger, når du tror du står klar med det færdige anlæg. Samtidigt bør du også tænke på fiskenes tryghed når du etablerer dit bassin.

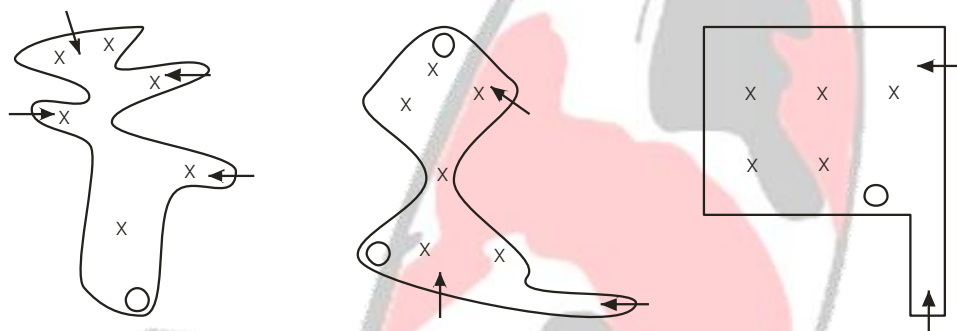
X markerer hvor mange bunddræn du har behov for hvis bassinet er på omkring 30.000 liter.

O markerer din overfladeskimmer.

Pilen markerer indløbet retur fra filteret.

Regulære former hvor der ikke opstår zoner hvor vandet står stille, så der er mulighed for at tungt slam vil bundfælde her, uden mulighed for at blive transporteret videre til filteret. Samtidig vil fiskene ikke så nemt kunne trænges op i en krog af eventuelle rovdyr.

Overdrevene irregulære form, der er næsten umulig at ligge folie i, der vil i et så dan bassin opstå så mange folder, at der dels vil være mulighed for, at fiskene fanges i disse folder, og dels vil disse folder kunne huse store mængder af slam, som blot vil opboe sig her, indtil det bliver et problem. Rovdyr vil have lettere spil her, da det vil være muligt for dem at jagte fiskene op i et hjørne, hvor flugtmulighederne ikke er tilstede.

En anden ting der skal tages med i beregningerne allerede på dette tidspunkt, er placering af filter og eventuelle vandfald.

For løftehøjden, som altid beregnes fra bassinets vandoverflade, spiller den altafgørende rolle for valget af pumpe.

Du kan sagtens have en løftehøjde på flere meter, når blot du er klar over og indforstået med, at det vil koste på flere punkter, dels vil du have behov for en kraftigere pumpe og denne pumpe vil bruge langt mere strøm, så træf beslutning om du er villig til, at have disse yderlige omkostninger inden du placerer filter og vandfald.

Placering.

Nu beslutningen er truffet om at haven skal forskønnes med et vandanlæg, starter man med at udvælge den korrekte placering af anlægget, er der tale om mindre anlæg uden eller med kun meget lidt blankt vand skal der ikke tages nogen særlige hensyn.

Er valget faldet på et større anlæg som kan være levested for vandlevende dyr skal der tages forskellige hensyn.

Anlægget skal så vidt muligt placeres, så det bliver en naturlig del af haven, det skal placeres så de nedfaldene blade om efteråret ikke lander direkte i bassinet, hvis det er muligt, det vil sige ikke under store træer som jo også danner skygge for bassinet.

Samtidig vil træets rødder dels besværliggøre gravearbejdet og graves der for mange rødder over kan træet tage skade og dø eller blive så ustabil, at det vil vælte i en storm og der er mulighed for at træets rødder på langt sigt vil kunne gnave imod bassinfolien under deres vækst og store rødder fra store træer har store kræfter.

De kan hvis du er meget uheldig skade folien og måske endda være skyld i at der opstår et hul. Antallet af solskinstimer i sommerperioden skal optimalt være mellem 7-9 timer dagligt, det gør, at vandtemperaturen holdes så jævn som muligt, at planterne i og omkring bassinet trives, men samtidig reduceres mængden af alger der kan produceres.

Det næste der skal tages højde for er udsynet til bassinet, det må anbefales at bassinet kan studeres fra en eller flere af havens opholdspladser.

Planlæg også hvor filteranlægget skal placeres. Den bedste måde at vurdere den rigtige placering af bassin og filter er ved at udlægge en vandslange i den form som anlægget skal have.

Se denne placering an nogle dage og ret til hvis det er nødvendigt. Herefter kan der graves en rende i et halvt spadestiks dybde hele vejen rundt hvorefter der lægges sort plastik ud over jorden i bassin området, lad den udlagte plastik ende i den opgravede rende.

Renden dækkes nu med den opgravede jord plastikken vil nu gøre det ud for vandoverfladen og giver det bedste billede af det færdige resultat.

En tilskåret træplade eller pap kan udgøre filteret. Sørg for at filterets placering skjules så meget som det er muligt, samtidigt med at det er let tilgængeligt, så rensning og vedligeholdelse bliver så nemt som muligt.

Det vil altid være optimalt hvis filteranlægget kan placeres tæt på bassinet i et "hus" med tilstrækkelig plads, således, at det kan rengøres og vedligeholdes uanset vejret. Enten kan et eksisterende redskabsskur inddrages eller du kan bygge et "filterhus" der kan dække begge formål, hvis det er muligt.

Husk, at det er sådan at du vil se positivt på dine egne planer og du vil ofte have en tendens til at overse huller eller deciderede fejl i din planlægning, så gennemgå dine planer og ideer med andre, helst med både folk som har et havebassin i forvejen og andre som ikke har et bassin.

Lyt til hvad de siger til dit projekt og tag imod deres input, men husk at det er dit projekt og i sidste ende dig der bestemmer, så bed dine besøgende om at se på ideen med en positiv attitude, de skal ikke stoppe dig i at lave dit bassin men rådgive dig om ting som de måske bemærker og som du har overset.

Opstår der alvorlig tvivl om hvordan du skal løse et eller andet opstået problem, så henvend endelig til os så vil vi kan hjælpe dig, eller hvis det bringes på banen at du har brug for et besøg af en virkelig ekspert der arbejder som konsulent, så tag endelig imod tilbuddet om at få et besøg, selv om det skulle koste lidt, da der vil være stor sandsynlighed for, at hvis der er et stort problem som vil kræve et besøg så vil pengene være givet godt ud, da det i sidste ende vil kunne spare dig for dyre fejltagelser.

Valg af rette sted.

Ikke direkte under store træer på grund af løvfældningen.

Ikke for meget direkte sol 6-8 timer er optimalt det giver mindst mulig algevækst og de mindste temperaturudsving.

Således at bassinet kan betragtes mest muligt og dog alligevel et så roligt sted som muligt.

Det er sjældent muligt at opfylde alle de ovenstående krav og hvis man står i den situation er de ovenstående krav listet i den rækkefølge der er vigtigst startende med den vigtigste først.

Bassinets form.

Inden gravearbejdet begynder er det en god ide, at vælge bassinets form. Sørg for at bassinet får en så regulær form som muligt, med det menes en form der ikke gør, at der bliver stillestående vand i dele af bassinet.

En vandslange er et virkelig godt værktøj til at vælge form og størrelse af bassinet, læg vandslangen ud i den del af haven hvor du ønsker bassinet skal være, skab dit kommende bassin ved at bruge vandslangen som skabelon, der danner en omkransning af det kommende bassin.

Lad vandslangen ligge nogle dage, ret eventuelt på den indtil du er tilfreds. For at få et billede af det færdige bassin, så kan du nu grave en rende hele vejen rundt langs vandslangen, det skal være ca. et spadestik dybt (husk at lægge jorden uden for det kommende bassin), når du har gravet renden lægger du sort plastik ud så det dækker hele det indre område, læg jorden på plads i renden, så det holder på plastikken.

På denne måde får du en overflade der minder om den kommende vandoverflade, det kan være en god ide, at bruge denne metode, hvis man er meget i tvivl om placeringen og lysindfaldet i huset.

Gravearbejde.

Planlæg gravearbejdet, så det ikke spolere resten af haven. Udvælg de steder hvor den opgravede jord skal bruges eller oplagres, lav køreveje til transporten. Hvis jorden skal bortskaffes og/eller der skal bruges maskiner, så er det bedst at sikre sig, at alle aftaler er på plads til de aftalte datoer.

Grav først overfladejorden af i ca. et spadestiks dybde (hvis jorden skal genbruges, så er det vigtigt at dele de forskellige typer af jord op, da den dybere jord oftest ikke er særligt egnet til at plante i), ret nu fladen af så du får et vandret plan i en dybde der ligger mellem 20 og 40 cm under overfladen, det gør det lettere at grave ud fra. Og det gør det følgende gravearbejde lettere, nu har man et fast udgangspunkt, lad herefter en mindst 30-50 cm bred kant stå i denne dybde, langs hele bassinet, det vil blive til plantezone og kantafslutning i det færdige bassin.

Start nu det dybe gravearbejde, husk, at grave med så lodrette sider som muligt helt til bunden, på denne måde opnås det bedst mulige bassin både hvad angår fiskenes tryghed og for at mindske algevæksten mest mulig (trådalger har de bedste vækstbetingelser på vandrette flader med en vanddybde på under 50 cm).

Grav bunden så den falder let (5-10 grader) mod det/de steder der skal være bunddræn, eller pumpen skal placeres i det færdige bassin. Inden gravearbejdet er slut, så skal alle sten nu samles op, så de ikke kan skære hul i bassinfolien.

Vælger man et bassin med bunddræn skal man nu grave ud til disse og planlægge hvor filteret skal placeres, så der kan graves ud til det. Bunddræn er gerne til større anlæg (over 5000 liter), det kan til større anlæg anbefales, at støbe mindst bunden i filtergraven og bassinet.

Valg af teknik.

Det første du skal købe, er folie og fibertex, hvor meget du skal bruge måler du således; find det bredeste sted af bassinet og mål med en snor der følger udgravningen hele vejen, mål snoren og læg hertil en meter til afslutning.

Find derefter det længste sted af bassinet og mål med en snor der følger udgravningen hele vejen, mål snoren og læg en meter til afslutning til. Du har nu de to mål du skal bruge til at indkøbe både folie og fibertex, køb 10 % ekstra fibertex, så har du, nok til at stille sten og andet dekorationsmateriale på, når du skal lave kantafslutningen.

Når der skal vælges teknik, så er det bedst at tale med forretningen, så du bliver rådgivet bedst muligt, så du ikke falder i en af de mange faldgrubber der er, for det kan komme til at koste mange penge.

Pumpe og filter kan først indkøbes, når du kender det rette mængde af vand i din dam, det er dog en god ide at se på de forskellige anlæg, inden du lægger folie og fibertex, da du skal montere bunddræn og rør hvis du vælger en bunddrænsfødte løsning.

Fordelen ved bunddræn er; at alle tekniske installationer er monteret på land og er lette at skjule, da de skal graves ned så vandoverfladen i filteret er i niveau med bassinets vandoverflade, da vandet selv løber til (reglen om forbundne kar) og pumpes ud, samt det at der altid suges fra dammens dybeste punkt.

Du skal ikke hale en pumpe op på land, for at inspicere og vedligeholde den. Den største fordel er, at du får den mest effektive bestråling af grønalgerne i dit UVC-anlæg, da det vand der passerer igennem først har været gennem filtret og derfor fri for smudspartikler. Ulempen ved bunddrænsfødte anlæg er, at de små fisk i dammen kan svømme op i filteret, derfor egner bunddræn sig ikke til damme med fisk på under 15

cm. Det pumpefødte anlægs fordele er, at de oftest fås som kompakt anlæg der er sammenbyggede, så de fylder mindst muligt, samt at de gør det muligt at holde alle størrelser fisk, uden at være bange for, at de mindste fisk skal fiskes op af filteret, samt at pumpen kan flyttes rundt i bassinet, så der kan suges fra flere stede.

Ulempen er at filtret skal stå over vandoverfladen, da vandet pumpes op i filteret og selv løber retur, med mindre det valgte anlæg er et trykfilter.

Så efter vandpåfyldningen kræves endnu en tur til dit havedamscenter, eller deres hjemmeside, for at gøre disse ind-køb. Du bør dog nu indkøbe eventuel belysning til bassinet, især hvis det skal placeres under vand, da du så spares for en dukkert, for at foretage en senere undervands montage. Luftpumpe og springvand kan godt indkøbes nu.

2 x max. dybde + max. brede + 1 meter = foliebrede

2 x max. dybde + max. længde + 1 meter = folielængde

Udlægning af folie og fibertex.

At lægge fibertex ud inden folien lægges er meget vigtigt, da den er beskyttelsen mod indtrængende sten og rødder, overlap altid banerne med mindst 20 cm (gerne meget mere) og vær sikker på at jord og sten ikke er kommet til at ligge på fibertexen sørg for at der er så få folder som muligt, jo lettere er det, at undgå folder når folien lægges.

Et godt råd er at vande fibertexen undervejs, så er den mindre flyvsk at arbejde med. Er der bunddræn skæres der nu fri til dem. Nu skal folien lægges i, folien er ret tung og det er vigtigt at den ikke skræbes under montagen, så vær folk nok til at lægge den i, bedst er det at folde den helt ud (hvis der er plads til det) og så løfte den på plads, ellers kan folien foldes, så man går ud fra et fixpunkt i bassinet, hvor den sammenfoldede folie placeres og foldes ud herfra.

Igen er der bunddræn monteres dette/disse nu og skal derefter tørre i mindst 24 timer. Husk, at hvis du skal have lys under vandet i dit bassin, så er nu, det er smart at montere det. Nu er det tid til at tjekke vandmåleren, skrive ned hvad den står på når du starter vandpåfyldningen.

Fyld nu vand 20 cm op i mens du retter folderne i bunden. Fortsæt med at fylde vand på og rette folder indtil bassinet er fyldt.

Belysning.

Belysning af bassinet gør, at du også i de mørke timer kan få gavn af din havedam, da den nu bliver en slags lysskulptur i haven. Vær dog opmærksom på, at hvis du tænder og slukker undervandslys kan det stresser dine fisk.

Flydelys og lamper omkring bassinet, er blot med til at skabe hygge omkring bassinet. Du kan købe færdige anlæg der kan styre din belysning, der findes så mange forskellige lamper, at kun fantasien sætter grænser for hvordan du kan oplyse dit bassin og dets omgivelser.

Vandpåfyldning.

Imens bassinet fyldes skal der rettes folder, det foregår ved at der trækkes let hele kanten rundt, det er næsten altid umuligt helt at undgå folder, men det er muligt at minimere folderne til næsten ingenting.

Husk at aflæse vandmåleren både før du starter og når bassinet er fuldt. Tilsæt nu den mængde probiotika der passer til mængden af vand. Og ja, flere ting i dette afsnit står her to gange, men det er fordi det er vigtigt og ofte glemmes.

Tekniktilslutning.

Efter at have indkøbt det valgte filteranlæg, så skal det tilsluttes og startes op, så filteret kan modne og blive klar til at håndtere og nedbryde affalds og næringsstoffer fra fiskene. UV-anlægget skal startes for at sikre der ikke opstår grønalg.

Luftpumpen startes, for at sætte skub i alle de biologiske processer. Husk at spænde alle spændebånd og samlinger og kontroller om der er utætheder og gør det de første par dage, og spænd efter hvis det er nødvendigt.

Plantning, dekoration og kantafslutning.

Nu er det tid til, at være kreativ der er ikke noget rigtigt og forkert her. Men lidt råd kan være gavnlige. Placering af sten bør foregå med sikker hånd, så der ikke sker uheld, der medføre skader på folie eller udstyr, pas på ikke stenene kommer til at stå som en tandrække hele kanten rundt, lav brud med større og mindre sten samt med plantezoner, og andre former for dekormateriale.

Vigtigst af alt er det at få dækket alt folie og få skåret den overskydende folie væk, vær forsigtig med dette. Husk det er nemmere skjule folie end at lappe folie. Husk ekstra fibertex under sten og andre tunge materialer.

Det er vigtigt, at dekormaterialerne ikke indeholder skadelige stoffer, eller kalk (kalk får Ph-værdien til at stige, hvilket er skadeligt for fiskene, det er let at kontrollere om der er kalk i materialet dryp et par dråber saltsyre på, bruser det op er det ikke egnet som dekormateriale).

Disse faktorer kan have fatal indvirkning på livet i dammen. Men ved brug af sin sunde fornuft undgås de store ulykker. Sørg for, at der ikke er direkte forbindelse mellem den omgivende jord og vandet i bassinet, da der derved opstår en sugende effekt.

Til plantning bruges egnede potter og kurve, brug kun planter der er købt til formålet, da planter fra naturen eller andre bassiner kan have sygdomme og /eller snyltere med sig, der er uønskede i bassinet.

Det er vigtigt, at fiskene ikke kan komme til planterne, da de så kan finde på at rode i jorden, det klares ved at slutte af med lidt ral (sten i op til 2 cm størrelse) i toppen af potten.

Brug den rette jord til planterne, da gødet jord både kan skade fiskene og give uønsket algevækst.

Fisk.

Kronen på værket er, når der kommer liv i bassinet. Sørg for, at måle vandkvaliteten løbende, inden der indkøbes fisk, der går mindst 5-8 uger før filteret og vandet er modnet så meget, at det kan anbefales at sætte fisk i bassinet.

Køb nogle få fisk til at starte med, og suppler så op lidt efter lidt, en dam med et godt fungerende filter kan huse 40-50 cm fisk pr. 1000 liter vand, men husk på, at fiskene vokser, så derfor skal der være plads til at de kan vokse.

Bedst er det kun at have 20-30 cm fisk pr. 1000 liter, så er der vokseplads og det er muligt at købe lige netop den fisk man mangler til at fuldende projektet.

Husk, at tage fotos gennem hele projektet, det er tit noget man glemmer, det er sjovt at se disse fotos siden hen.

Sammenfatning af bassinopbygning.

Materialevalg.

Vælg altid kun materialer der ikke er skadelige for fisk, planter og den omgivende natur. Af sten anbefales det kun at bruge granit, da mange andre sten typer kan indeholde skadelige stoffer og kalk.

Pas på at der ikke er for skarpe kanter på stenene da det kan skade gummifolie eller fisk. Man kan kontrollere om der er kalk i en sten, ved at dryppe et par dråber saltsyre på den.

Brug i det hele taget din fornuft når du anlægger bassinet, er du i tvivl om en sten indeholder noget skadeligt, så undlad at bruge den. Er du i tvivl om et materiale er egnet, så kontakt en fagmand så er du på den sikre side.

Klyner egner sig ikke til at bruge som kantafslutning til bassiner. De sænker Ph-værdien voldsomt og vil efterhånden opløses og ende i filteret. Der bør også tages forholdsregler for brug af trærødder, brug ikke friskt træ og ikke rødder fra frugt- eller nåletræer.

Alle former for metal (bortset fra rustfrit stål) bør ikke findes i bassinet, da de kan være giftige eller på anden måde skade fiskene. Granitral eller andre sten i bunden af bassinet er ikke at anbefale, hvis der skal være fisk i bassinet, da slam vil samle sig der.

Teknik.

Vedrørende valg af teknik, kontakt altid fagfolk for rådgivning. Det er altid bedre at vælge en lidt større løsning, end der egentligt er nødvendig.

Årsagen til det er at jo større anlægget er, jo mindre vedligeholdelse. Planlæg placeringen af anlægget, inden gravearbejdet går i gang.

Køb ikke filteranlægget før der er fyldt vand i bassinet, så får du ikke problemet med, at der er mere vand end du troede.

Bassinet.

Placer bassinet et sted hvor det kan betragtes ordentligt og hvor ikke de omkringstående træer og buske tilsviner bassinet for meget. Lav bassinet med så lige sider som muligt (dette mindsker algevæksten) og lav bassinet så dybt som muligt.

HUSK, når det er tid til at fylde bassinet med vand så aflæs vandmåleren inden, så ved du nøjagtigt hvor mange liter vand der er i bassinet. Det er vigtigt, at vide dette både ved valg af filter og hvis du skal tilsætte et eller andet produkt til vandet.

Guldfisk mindst 80 cm helst mindst 1 meter. Koi mindst 120 cm helst 1,5 meter, gerne 2-3 meter. Stør kræver meget ilt og god vandbevægelse, de kan ikke bakke og pas derfor på, at der ikke opstår lange fangearme af trådalger.

Form.

Vælg en form der er så regulær som muligt, for mange tanger og halvøer giver problemer med hensyn til cirkulation og ilægning af gummifolie, der vil folde unødigt meget og der vil opstå lunger, hvor slam vil samle sig og være med til at forurene bassinet.

Gummifolie og fibertex / Glasfiber / Gummihud:

Gummifolie og fibertex er den mest almindelige løsning og kræver ikke ret meget forarbejde for at bruge. De to andre kræver at der støbes inden og er mest til store anlæg (over 10.000 liter).

Gravearbejde.

Sørg altid for at udgrave bassinet så pænt som muligt, da alle bump og ujævnheder vil kunne ses når der er fyldt vand på anlægget. Fjern alle de synlige sten der er både i bunden og op af siderne.

Vandpåfyldning og finish.

Nu er det tid til at tjekke vandmåleren, skrive ned hvad den står på når du starter vandpåfyldningen. Fyld nu vand 20 cm op imens du retter folderne i bunden.

Fortsæt med at fylde vand på og rette folder indtil bassinet er fyldt, det foregår ved at der trækkes let hele kanten rundt, det er næsten altid umuligt at helt undgå folder men det er muligt at minimere folderne til næsten ingenting.

Husk at aflæse vandmåleren både før du starter og når bassinet er fuldt.

Så er det tid til at være kreativ og få lavet en ordentlig kantafslutning, så der ikke kan ses folie det kræver omhu og ikke mindst tid.

Men glæden ved det færdige arbejde er alt besværet værd, du vil høste mange roser for dit arbejde, da et bassin hvor der ikke er synlig folie vil virke meget mere naturligt og vil kunne indgå i resten af haveanlægget uden at virke kunstigt.